

Monumentnummer*: 459778

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **19 oktober 1993**
Kadaster deel/nr **82883/39**

Woonplaats* **'s-Gravenhage** *Gemeente** **'s-Gravenhage** *Provincie** **Zuid-Holland**

Locatiennaam **'s-Gravenhage** *Locatieomschrijving* **Centrum**

Kadastrale gemeente* **'s-Gravenhage** *Sectie** **I** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **2803**

Omschrijving**

Inleiding.

Voormalige Hoogduitsche Synagoge uit 1843-1844 van de Nederlands-Israëlitische Gemeente in neo-classicistische stijl naar ontwerp van de architect A. Roodenburg. Het pand is niet in de rooilijn van de Wagenstraat gesitueerd maar ligt vrij op een achter de Wagenstraat gelegen binnenterrein. Sedert 1979 is het in gebruik als moskee van de Turks-Islamitische Vereniging. NB. De voor de functie als moskee recentelijk voor de voormalige synagoge geplaatste minaretten vallen buiten de bescherming. Omschrijving.

Voormalige synagoge op rechthoekige plattegrond bestaande uit een bouwlaag onder een met pannen gedekt schilddak. De in schoon metselwerk opgetrokken gevels zijn sober uitgevoerd. Tegen de voorgevel, die door een bakstenen fronton met oculus wordt bekroond, is een zuilenportiek bestaande uit twee paar Toscaanse zuilen met hoofdgestel en fronton. De zuilen hebben hardstenen basementen en gepleisterde bakstenen schachten. Aan weerszijden van deze portiek wordt de gevel horizontaal geleed door een hoofdgestel. Op de hoeken in baksteen gebosseerde versieringen. Ingangen met dubbele deuren en hoofdgestellen in de portiek en aan weerskanten daarvan. In de gevel twee natuurstenen gevelstenen met jaartallen. De zijgevels bezitten langgerekte rondboogvensters met glas-in-lood. Het inwendige is een gepleisterde eenbeukige ruimte met aan een der lange zijden en aan de korte zijden galerijen met houten balustraden. De middenruimte wordt overdekt door een gestucadoord koofplafond met steekkappen. Boven de galerijen gestucadoorde houten ribloze kruisgewelven. Aan de beide smalle kanten worden de galerijen van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hoofdruimte gescheiden door slanke Ionische zuilen met entablementen; aan een der lange zijden dubbele pilasters met Ionische kapitelen, aan de andere lange zijde tussen de galerij en de middenruimte pijlers die elk versierd zijn met dezelfde paarsgewijs geplaatste Ionische pilasters. Waardering.

Voormalige synagoge van cultuurhistorisch belang vanwege de hieraan verbonden herinnering aan de Nederlands-Israëlitische Gemeente. Het is architectuurhistorisch en typologisch waardevol als een zeldzaam en gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een synagoge in neo-classicistische stijl.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Synagoge